Dosarul nr. 2-23188762-05-2a-24092024 Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Aliona Sîrbu

CURTEA DE APEL SUD, SEDIUL CAHUL

D E C I Z I E
În numele Legii

29 aprilie 2025 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată **Vitalie MOVILĂ**
Judecătorii **Inga GORLENCO**
Serghei PILIPENCO

Grefier: Ghenciu Tatiana
Cu participarea:
Reprezentantului apelantului Covaci Petru, avocatului Grecu Ion
Reprezentantului intimatei Covaci Natalia, avocatului Eduard Bondarenco

a examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de Covaci Petru prin intermediul avocatului Grecu Ion, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 iulie 2024, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată de către Covaci Petru către Covaci Natalia cu privire la evacuarea din locuință.

Asupra cererii de apel, în baza materialelor și actelor dosarului cât și argumentelor prezentate în ședința de judecată, Completul de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele de fapt ale cauzei.

La data de 29 decembrie 2023 reclamantul Covaci Petru a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Covaci prin care a solicitat dispunerea evacuării pârâtei Covaci Natalia din bunul imobil nr. cadastral *****, amplasat în satul *****, încasarea cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate în cadrul prezentului proces. /f.d.3-4/.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, deține în proprietate bunul imobil compus din terenul aferent nr. cadastral *****, pe care este amplasată casa de locuit cu nr. cadastral *****.01, construcția cu nr. cadastral *****.02 și construcția cu nr. cadastral *****.03.

A menționat reclamantul că, a permis feciorului său ***** să locuiască în acest bun imobil împreună cu familia sa. Recent, pârâta Covaci Natalia, soția feciorului său, l-a gonit din casă pe *****, în urma cărui fapt ultimul a fost nevoit să se mute cu traiul în domiciliul său. Reclamantul

a încercat să discute cu pârâta, dar a fost agresat verbal cu cuvinte necenzurate și amenințări, fiind gonit din propriul său bun imobil.

Adaugă că, faptul respectiv l-a determinat, la data de 12 decembrie 2023, să înainteze în adresa pârâtei Covaci Natalia un preaviz, prin care a solicitat evacuarea sa din bunul imobil în termen de 7 zile calendaristice. Preavizul a fost recepționat de către Covaci Natalia la data de 21 decembrie 2023, însă ultima nu a executat solicitarea, nu a dat un careva răspuns, faptul care l-a determinat pe el să înainteze cererea de chemare în judecată, în temeiul prevederilor art. 581 Cod civil.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 iulie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de către Covaci Petru către Covaci Natalia cu privire la evacuarea din locuință, s-a respins ca neîntemeiată. /f.d.30-34/.

Solicitarea și argumentele apelantului.

La data de 18 iulie 2024, Covaci Petru prin intermediul avocatului Grecu Ion a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 iulie 2024, manifestând dezacord cu hotărârea primei instanțe. /f.d.37/.

Ulterior, la data de 17 septembrie 2024, Covaci Petru prin intermediul avocatului Grecu Ion, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 iulie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată cu privire la evacuarea lui Covaci Natalia din bunul imobil. /f.d.40-42/.

În motivarea apelului s-a invocat că, prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia de a respingere cererea de chemare în judecată înaintată de Covaci Petru, motiv din care se impune casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să se dispună admiterea cererii de chemare în judecată.

Susține că, drept temei de respingere a cererii de chemare în judecată a servit concluzia instanței de judecată expusă în descriptivul hotărârii judecătorești, prin care a menționat dispozițiile art. 74 alin. (1) Codul familiei, care dispune că părinții sunt obligați să-și întrețină copii minori, precum și dispozițiile art. 63 alin. (1) din Codul familiei care stipulează că, când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care a atins vârsta de 14 ani se determină cu acordul părinților.

Indică în cererea de apel că, prima instanță a menționat că pârâta Covaci Natalia și fiul reclamantului, Covaci Iurie, au încheiat un acord de stabilire a domiciliului copiilor minori la data de 31 ianuarie 2024, potrivit căruia cei doi au convenit asupra faptului că, domiciliul copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născut la *****, se determină cu mama acestora, Covaci Natalia.

Totodată susține că, prima instanță a menționat că în condițiile în care Covaci Natalia nu poate să le asigure copiilor o altă locuință (alt domiciliu), în interesul superior al copiilor, aceasta va rămâne în continuare să locuiască în bunul imobil care-i aparține reclamantului cu drept de proprietate, or în cazul din speță obiectivul asigurării dreptului la un mediu inofensiv al copilului prevalează în raport cu afectarea dreptului de proprietate al reclamantului. Prima instanță a menționat că acest raționament se înscrie și anturajului factologic, când încălcarea într-o astfel de manieră a dreptului de proprietate a reclamantului Covaci Petru nu duce la pierderea dreptului în substanță, or reclamantul rămâne în continuare nominal al terenului și construcțiilor pe el.

Consideră Covaci Petru că, concluziile primei instanțe sunt nefondate deoarece în prezenta speță, Covaci Petru nu este tata copiilor ci proprietarul bunurilor imobile, iar normele de drept la care face trimitere prima instanță stipulează obligațiile dintre părinți.

Astfel, instanța de fond fără a ține cont și a aplica corect normele de drept material incidente speței, admițând erori de drept care au afectat esențial soluționarea cauzei civile vizate, a emis soluție ilegală, contrar garanțiilor de care dispune Covaci Petru conform art. 1 al P.1 al CEDO, din care motive este necesară intervenția instanței de apel în hotărârea pronunțată.

Consideră că, instanța de fond eronat nu a aplicat în speță prevederile art. art. 500, 501, 581 din Codul civil, care reglementează dreptul de proprietate a reclamantului.

De asemenea, prima instanță a ignorat prevederile art. 127 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 paragraf 1 al Protocolului 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care stipulează obligația statului de a ocroti dreptul de proprietate prin mijloace procesuale civile.

Astfel susține că, în ipoteza ingerinței în dreptul de proprietate, aceasta urmează să fie motivată și compatibilă dreptului intern, urmând ca statul să ocrotească dreptul de proprietate inclusiv prin mijloace procesuale civile.

În drept, apelul a fost întemeiat pe prevederile art. art. 362, 365, 387 Cod de procedură civilă.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Completul de judecată constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțată la data de 11 iulie 2024, cu participarea reprezentantului lui Covaci Petru, avocatul Grecu Ion, Covaci Natalia și reprezentantului acesteia, avocatul Bondarenco Eduard.

Cerere de apel a fost înregistrată de către Covaci Petru prin intermediul avocatului Grecu Ion, la data de 18 iulie 2024, din ce rezultă că termenul de declarare a apelului a fost respectat.

Argumentele participanților la proces.

Reprezentantul apelantului Covaci Petru, avocatul Grecu Ion, în ședința de judecată în instanța de apel, a solicitat admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe deoarece este neîntemeiată. Argumentele cu privire la interesul superior al copiilor minori, invocat de partea intimată, urmează a fi respinse, or, asigurarea unui trai decent al copiilor este obligația părinților nu a buneilor. În speță, litigiul nu vizează drepturile copiilor minori, mai mult, există acordul cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și în această situație copiii nu sunt supuși nici unui risc. În ceea ce privește argumentul părții intimate cu privire la termenul de înaintare a preavizului de 3 luni, acest termen se acordă în cazul litigiului privind rezoluțiunea contractului de locațiune, la caz însă, obiectul litigiului nu este un contract de locațiune și normele cu privire la contractul de locațiune sunt inaplicabile. Consideră că, a fost încălcat dreptul lui Covaci Petru la proprietate, nu și drepturile copiilor minori.

Reprezentantul intimatei Covaci Natalia, avocatul Bondarenco Eduard, în ședința de judecată în instanța de apel, a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe. La examinarea cauzei, în instanța de fond, Covaci Natalia a declarat că casa în care locuiește, este casa comună a ei și a soțului, fiind doar înregistrată pe socrul ei, Covaci Petru. Scopul încheierii acordului cu privire la domiciliul copiilor minori a fost ca copii să locuiască în casa respectivă, în caz contrar, minorii vor rămâne fără domiciliul.

Cauza a fost examinată în lipsa apelantului Covaci Petru care a fost reprezentat de avocatul Grecu Ion și intimatei Covaci Natalia, care a fost prezentată de avocatul Bondarenco Eduard.

Conform art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă *neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.*

Reieșind din circumstanțele constatate, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantului Covaci Petru și intimatei Covaci Natalia.

Aprecierea instanței de apel.

Examinând materialele cauzei, Completul de judecată consideră necesar de a admite apelul declarat, cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.*

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 385 lit. d) din Codul de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit. b).*

În conformitate cu art. 388 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă *hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.*

În temeiul art. 239 din Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.*

În conformitate cu art. 241 alin. (5) și (6) din Codul de procedură civilă prevede că *în motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.*

Totodată, instanţa de apel învederează că hotărârea trebuie să fie certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă. Circumstanţele și probele constatate în cauză urmează să fie expuse într-o strictă consecutivitate logică. De asemenea concluziile instanţei expuse în partea motivată a hotărârii trebuie să coincidă cu circumstanţele cauzei, constatate pe parcursul dezbaterilor judiciare, în caz contrar hotărârea fiind lovită de nulitate.

Astfel, instanţa de fond urma să stabilească şi să elucideze circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei și să se expună în hotărârea emisă asupra tuturor împrejurărilor de fapt și de drept ale cauzei.

Instanța de apel atestă că, obiectul litigiului, așa cum a fost formulat în cererea de chemare în judecată este evacuarea din locuință privată.

Potrivit Certificatului, eliberat de Oficiul cadastral teritorial Cahul, Filiala Î.S. „Cadastru”, eliberat la data de 11.07.2008, se atestă faptul că apelantul Covaci Petru este proprietarul bunului imobil, cu cota parte 1,0, format din: teren cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,2637 ha situat în satul *****. Pe terenul respectiv sunt amplasate bunurile imobile – construcție cu nr. cadastral *****.01, casa de locuit individuală cu suprafața de 202,7 m^2, construcție cu nr. cadastral *****.02, construcție accesorie cu suprafața de 22,4 m^2 și construcție cu nr. cadastral *****.03, construcție accesorie cu suprafața de 35 m^2 . /f.d.6/.

Potrivit Certificatului de divorț, seria D-IV 0787151, rezultă că, intimata Covaci Natalia este fosta soție a fiului apelantului Covaci Iurie, căsătoria fiind desfăcută la data de 07 martie 2024 de către judecătoria Cahul. /f.d.21/.

Totodată, la materialele cauzei civile este anexat Acord de apreciere a domiciliului copiilor minori din data de 31 martie 2024, încheiat între Covaci Natalia și fostul soț Covaci Iurie, potrivit căruia acești foști soți au determinat domiciliul copiilor minori după cum urmează – domiciliul copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născut la *****, se stabilește cu mama Covaci Natalia, iar domiciliul copilului minor *****, născut la ***** se stabilește cu tata Covaci Iurie. /f.d.20/.

Potrivit argumentelor din cererea de chemare în judecată, rezultă că apelantul Covaci Petru a permis fiului său ***** să locuiască cu familia lui, în bunul imobil cu nr. cadastral construcție cu nr. cadastral *****.01, casa de locuit individuală cu suprafața de 202,7 m^2, fapt care nu a fost negat de partea intimată în cadrul examinării cauzei civile.

Tot din materialele dosarului rezultă că, după divorțul fiului său Covaci Iurie cu intimata Covaci Natalia, din cauza relațiilor ostile dintre Covaci Petru și Covaci Natalia, la data de 12 decembrie 2023, apelantul Covaci Petru a expediat în adresa intimatei un preaviz, solicitând evacuarea ultimei cu membrii familiei din domiciliul cu nr. cadastral *****, situat în satul *****, în termen de 7 zile calendaristice. /f.d.8/.

Din motivul că, intimata Covaci Natalia nu a executat și nu a răspuns la preavizul expediat, la data de 29 decembrie 2023, apelantul Covaci Petru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată cu privire la evacuarea din locuință a Nataliei Covaci.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din data de 11 iulie 2024, prima instanță a respins acțiunea înaintată, motivând că la caz prin evacuarea intimatei Covaci Natalia din bunul imobil cu nr. cadastral ***** din satul *****, care aparține cu drept de proprietate lui Covaci Petru, va fi afectat interesul superior al copiilor minori ***** și *****, reieșind din faptul că Covaci Natalia și fostul ei soț Covaci Petru au încheiat acord prin care copiii minori ***** și ***** au rămas să locuiască cu mama, Covaci Natalia.

După cercetarea probelor în cadrul examinării cauzei civile, prima instanță a constatat că potrivit fișei de însoțire a buletinului de identitate al intimatei Covaci Natalia, viza de reședință a ultimei se află în satul *****, în casa care aparține apelantului Covaci Petru, iar faptul că intimata Covaci Natalia deține un alt domiciliu nu a fost demonstrat prin probe.

La fel, prima instanță a concluzionat că, în cazul evacuării intimatei Covaci Natalia din bunul imobil, în mod inevitabil vor fi evacuați și copiii minori și ultimii riscă să rămână fără domiciliul, ceea ce contravine interesul superior al copilului.

Completul de judecată menționează că, potrivit art. art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, la care Republica Moldova a devenit parte în urma adoptării hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 408-XII din 12 decembrie 1990, *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotiri sociale, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie sa fie luate in considerare cu prioritate.*

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (cauza N. P. contra Republicii Moldova, nr. 58455/13, 06 octombrie 2015) a statuat că, interesul superior al copilului este de o importanță esențială.

Totodată, în conformitate cu art. 53 alin. (1) din Codul familiei *copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime.*

Completul de judecată notează faptul că prima instanță corect a concluzionat că, la caz obiectul judecării cauzei civile este evacuarea din bunul imobil a intimatei Covaci Natalia, care locuiește în bunul imobil împreună cu copiii minori și pe cale de consecință în speță sunt vizate direct interesele copiilor minori ***** și *****.

Însă, Completul de judecată constată că la examinarea cauzei, deși prima instanță a constatat faptul că prin soluționarea litigiului pot fi atinse drepturile minorilor, care își au domiciliul în acest bun imobil, care de fapt este proprietatea exclusivă a apelantului Covaci Petru, în acest proces de judecată, nu au fost atrași în proces copiii minori *****, născută la ***** și *****, născut la ***** cît și autoritatea tutelară teritorială, întru reprezentarea intereselor copiilor minori cu atribuirea statutului procesual corespunzător.

Astfel, rezultă că în toate litigiile ce vizează domiciliul copiilor minori participarea autorității tutelare teritoriale este obligatorie, întru apărarea intereselor copiilor minori și pe cale de consecință respectarea interesului superior al copilului. Însă, prima instanță nu a stabilit tot cercul participanților la proces, prin ce a soluționat problema drepturilor persoanelor neantrenate în proces – la caz copiilor minori și autoritatea tutelară teritorială, care să reprezinte interesele minorilor.

Faptul respectiv reprezintă o eroare procesuală a primei instanțe, cît și încălcarea drepturilor prevăzute la art. 56 din Codul de procedură civilă al acestor participanți la proces.

În conformitate cu art.26 alin.(1), (2) Codul de procedură civilă *procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. 40. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.*

Iar, potrivit art. 26 alin. (4) Codul de procedură civilă, *egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea*

poziției asupra circumstanțelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Judecarea în mod echitabil a cauzei, conform prevederilor Convenției şi a jurisprudenței CtEDO, presupune judecarea cauzei cu respectarea principiului contradictorialității, al dreptului la apărare şi al egalității depline a părţilor în proces. Astfel, în cauzele Dombo Beheer B.V. v. Olanda (27 octombrie 1993), Ankerl v. Elveţia (23 octombrie 1996) şi De Haes şi Gijsels v. Belgia (24 februarie 1997), Curtea a statuat că dreptul la un proces echitabil, care implică şi principiul egalității armelor, presupune ca fiecare parte să obțină posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, iar între părți să se mențină un echilibru corect.

La rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să atragă în proces Structura Teritorială Asistență Socială Cahul și copii minori *****, născută la ***** și *****, născut la *****, cu stabilirea statutului procesual corespunzător.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că prima instanţă a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, admițând erorile procedurale enunțate, care nu pot fi corectate de către instanţa de apel, Completul de judecată reiterează concluzia de a admite cererea de apel, de a casa integral hotărârea primei instanţe şi de a trimite cauza spre rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

În baza materialelor și actelor dosarului, conducându-se de prevederile art. art. 385 lit. d) și 390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se admite, apelul declarat de Covaci Petru prin intermediul avocatului Grecu Ion.

Se casează integral, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 iulie 2024, pronunțată în cauza, la acțiunea înaintată de Covaci Petru către Covaci Natalia, cu privire la evacuarea din locuință, cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță – Judecătoria Cahul, dar în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă, judecător **Judecător** **Judecător**

Vitalie MOVILĂ **Inga GORLENCO** **Serghei PILIPENCO**